

Ο λαός θα αντιδράσει στον κατήφορο της αυτοκαταστροφής

Του καθηγού Στρατηγού Γεωργίου - Αλέξανδρου Μαγκάκη

Εφέτος η επέτειος της «28ης Οκτωβρίου του 1940» έρχεται στην πιο κατάλληλη στιγμή. Δηλαδή στο πλαίσιο μιας ιστορικής συγκυρίας για την αντιμετώπιση της οποίας η συνειδητοποίηση του ιστορικού νοήματος της επετείου μας είναι ζωτικά αναγκαία. Ζούμε σε μιαν εποχή «ιδεολογικής λιποθυμίας», όπου οι κομματικοί μηχανισμοί με θολή ή και σκόπιμα παραπομένη την πολιτικοκοινωνική τους φυσιογνωμία έχουν μεταβληθεί στην πλειονότητα τους σε «εκσυγχρονιστικούς» παράγοντες εξυπέρετησης συμφερόντων, που εύκολα μεταλλάσσονται από δημόσια και φανερά σε ιδιωτικά και σκοτεινά. Αυτό έχει ως συνέπεια την προϊόνσα ηθική αποσύνθεση του κρατικού μηχανισμού και τη νόθευση της λειτουργίας του πολιτεύματος με τη δηλητηριώδη παρεμβολή των λεγομένων «διαπλεκόμενων συμφερόντων».

Χαρακτηριστική έκφραση αυτού του καπέλου συνιστά το γεγονός ότι στη σκέψη όλων μας κυριαρχεί τούτη την εποχή με διάφορες μορφές, αλλά πάντα με αγωνία, ένα ερώτημα απλό όσο και αγχώδες: Πού πηγαίνουμε ως κοινωνία και ως λαός; Ως έθνος που μοιάζει να το έχει η μοιρά του να στραβιλίζεται μέσα σε εξωτερικούς κινδύνους και επιβουλέας και συγχρόνως μέσα και σε εσωτερικές κρίσεις, αδυναμίες και περιπέτειες; Στη διάρκεια του ελεύθερου βίου του από τα χρόνια της εθνικής επανάστασης στις αρχές του 19ου αιώνα και μέχρι σήμερα, ο Ελληνισμός βρέθηκε στο επίκεντρο διαλυτικών κρίσεων. Λες και το 'χει η μοιρά του να ανεμοδέρνεται από εξωτερικούς κινδύνους

και επιβουλές, εσωτερικές αδυναμίες, οδυνηρές περιπέτειες, δικασμούς, ακόμα και από αιματηρούς εμφύλιους σπαραγμούς. Έτσι συχνά γεμάτοι αδυναμίες, μικρότητες, ανικανότητες και ενοχές δίνουμε την εικόνα μιας παρακμιακής κοινωνίας. Μιας κοινωνίας που περιθάλλεται από απειλητικά προβλήματα και αδύναμη να τα αντιμετωπίσει βουλιάζει στον αποσαθρωμένο εαυτό της.

Κατόρθωντες δηλαδή να υπερβεί τον μικροπολιτικό εαυτό του ακριβώς για να σταθεί αντάξιος της εθνικής προσωπικότητας του. Κι αυτό συχνά γινόταν όχι με πρωτοβουλίες αποδυναμωμένων κομματικών μποκανισμών, φαύλων πολιτευόμενων και «εθνοσωτήρων». Αλλά όταν ο λαός μέσα στη φορά των εξελίξεων βίωντες τους κατάλληλους - τους μαγικούς θα μπορούσε κανείς να πει - ερεθισμούς της ιστορικής συγκυρίας, παραμέριζε τους παράγοντες της αποσύνθεσης, περνούσε συλλογικά στην πρώτη γραμμή και έπαιρνε αυτός την πρωτοβουλία των εξελίξεων.

Είναι όμως στο πλαίσιο της τωρινής μας μελανής πραγματικότητας, όπου ο λαός μας μοιάζει να ποδιορκείται ασφυκτικά από πολυποίκιλες δυνάμεις κοινωνικής κατάπτωσης και πολιτικού εκφυλισμού, ρεαλιστικά δυνατή η προσδοκία μιας τέτοιας βαθιάς αλλαγής;

Η απάντηση μας στο ερώτημα αυτό δεν μπορεί να είναι αρντική, έστω κι αν αντιστρατεύεται τον ρεαλισμό που μας υπαγορεύει η πικρή σύγχρονη εμπειρία μας. Δεν μπορεί να είναι αρντική, γιατί μπροστά στην εφιαλτική εικόνα της συνέχισης του κατήφορου εξεγείρεται μέσα μας και αντιδρά κάτι σαν ένα «έντστικτο αισιοδοξίας», που γεννά την προσδοκία ότι ο λαός μας δεν γίνεται να μπνει αντιδράσει αποτελεσματικά στον κατήφορο της αυτοκαταστροφής. Άλλα και επιπλέον προσδοκία αυτή προκύπτει πολύ θετικότερα από τη γνώση της διαλεκτικής της Ιστορίας. Πρέπει δηλαδή να αναμένουμε ότι ο κατήφορος στον οποίον κατρακυλάμε θα δημιουργήσει αυτός ο ίδιος αναπόθευκτα τα αντικειμενικά δεδομένα που θα αντιταχθούν σ' αυτόν και θα τον αναχαιτίσουν. Στον πυρήνα δε μιας τέτοιας διαλεκτικής διαδικασίας βρίσκεται συχνά ως κύριο στοιχείο της η λαϊκή οργή. Γιατί κάποια ώρα οι Λαοί «θυμώνουν» και παύουν να ανέχονται τις δυνάμεις του εκφυλισμού. Και τότε αρχίζει η διαδικασία της Ιστορίας. Σ' αυτήν τη διαδικασία και στη σωτηρία λαϊκή οργή που την κινητοποιεί στηρίζονται τώρα οι ελπίδες μας κι αυτό σημαίνει ότι έχουν γερό βάθρο.

ΤΑ ΝΕΑ Οκτώβριος 2008

Το Εφήμερον...

...είναι ένα έντομο που ολόκληρος ο κύκλος της ζωής του δεν ξεπερνάει τη μια μέρα. Ευχή νίκατάρα; Γιατί άραγε η Αριάν Μνουκίν έδωσε στο Βιβλίο της τον τίτλο «Οι εφήμεροι» για να περιγράψει τους ανθρώπους με προσωρινή δουλειά;

Στα σαράντα...

... χρόνια από τον Μάν του '68 προσπάθουμε πάλι να θυμηθούμε με νωχελική νοσταλγία τα γεγονότα μιας ιδεαλιστικής νεότητας. Το ίδιο είκαμε κάνει και πριν από δέκα, είκοσι, τριάντα χρόνια, σε κάθε δεκάχρονη επέτειο. Εκείνο όμως που σήμερα μας τραβάει περισσότερο την προσοχή δεν είναι οι επετειακές εκδηλώσεις για μια εξέγερση που έχει πια παλιώσει, αλλά μια νέα εξέγερση που εκδηλώνεται από τους ανθρώπους με εφήμερες και προσωρινές δουλειές και από τους φοιτητές που σπουδάζουν καταδικασμένοι να κάνουν αύριο, μεθαύριο τέτοιες δουλειές. Στη Γαλλία, τη Βρετανία και τη Γερμανία, οι εφήμεροι δηλώνουν πως υπάρχουν, με απεργίες, συγκρούσεις και καταλήψεις. Μια ομοιότητα βρίσκει

ανάμεσα στις δύο εξεγέρσεις ο δημοσιογράφος Κριστιάν Σοτέ, ανάμεσα στην έκρηξη της πρώτης μεταπολεμικής γενιάς και την οργή των καρβουνιάρηδων της σύγχρονης οικονομίας, των πολλών εφήμερων και προσωρινών που ταΐζουν με κάρβουνο τον λέβητα για να ταξιδεύουν οι λίγοι πρώτη θέση: την κατάπληξη. Όπως και πριν από σαράντα χρόνια, η κοινωνία ανακαλύπτει την ύπαρξη αυτών των οργισμένων με κατάπληξη - και καμιά φορά με αγανάκτηση.

Οι θεατές...

... από τη σιγουριά της μόνιμης δουλειάς τους ίσως να σκέφτονται πως εκείνοι που δεν βρίσκουν παρά μονάχα δουλειές του ποδαριού είχαν κάθε ευκαιρία για να κάνουν κάτι καλύτερο στη ζωή τους. Όμως έχουν άδικο. Γιατί η μπχανή που παράγει προσωρινούς εργαζομένους μπορεί μια μέρα να καταπιεί και τους ίδιους. Η προσωρινότητα της εργασίας δεν είναι ένα περιθωριακό φαινόμενο του οικονομικού και κοινωνικού συστήματος στο οποίο ζούμε στις αρχές του 21ου αιώνα.

Οι εφήμεροι δεν είναι κάτι εφήμερο,
όπως σέρνεται η Ασιατική Μυουχίν στο βιβλίο

της. Είναι ένας ακρογωνιαίος λίθος του συστήματος, που μέσα σε αυτό οι μεγάλες επικειρήσεις έχουν το ελεύθερο να ελαχιστοποιούν ολοένα και περισσότερο τα κόστος τους και να μεγιστοποιούν τα κέρδη τους. Αναζητούν διαφράξ χώρες με φθηνά πιμερομίσθια για να παράγουν τα προϊόντα τους και οι εργαζόμενοι ζουν κάτω από τη μόνιμη απειλή να χάσουν τη δουλειά τους, επειδή οι υποψήφιοι είναι πάντα περισσότεροι από τις θέσεις εργασίας.

Οι προσωρινοί..

... εργαζόμενοι μπορεί να μην είναι παρά
έντομα. Αλλά δεν είναι έντομα που ζουν
μονάχα μια μέρα. Ζουν και ξαναζουν τα
μαρτύριο τους από τη μια μέρα στην άλλη
συνεχώς, ώσπου να τους πατήσει κάποιος
πόδι από πρόθεση ή, ακόμη xειρότερα
από αδιαφορία. Όσο δεν βρισκόμαστε στη
θέση τους, μπορούμε να στεκόμασταν
μπροστά στην οργή τους με κατάπληξη
και καμιά φορά με αγανάκτηση. Κανείς
όμως δεν μπορεί να κοιμάται ήσυχος, όσο
ακόμη θα κροταλίζει η μηχανή που
παράγει τέτοια έντομα.

[Αρόνοι] Του Πούγγου Βραβά

065 K

3) Την ανάγκη εξασφάλισης πυκνής και γρήγορης συγκοινωνίας, ιδιαίτερα και κατά τους χειμερινούς μήνες. Κι αυτό γιατί, όποιος αποκτά σπίτι στο νησί δεν το θέλει μόνο για το καλοκαίρι, αλλά και για πολλές πρόσθετες περιόδους της χρονιάς, αφού μ' αυτό καλύπτονται οι ανάγκες της μείζονος οικογένειας, αλλά και των κατά καιρούς φιλοξενουμένων.

Από την άλλη όμως πλευρά, χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή να μνη οδηγηθούμε στο άλλο άκρο, ισοδύναμο με την απαγόρευση οποιασδήποτε δόμησης, μια και το ζήσαμε κι αυτό ή στους ισοδυνάμους με την απαγόρευση σκληρούς και ανεδαφικούς όρους δόμησης. Συγκεκριμένα υπάρχει υποί που οποίο ισχύει το «όποιος πρόλαβε έκπιση, αλλ' από δω και πέρα στοπ», όπου «στοπ» ίσον γενικά απαγόρευση σ' οποιαδήποτε ανοικοδόμηση.

Βέβαια ακόμα κειρότερο αυτό που είδα με τα μάτια μου: Νησιώτις πατέρας, με 3 1/2 στρέμματα παραθαλάσσιο χωράφι, να μνη μπορεί να αποκαταστήσει κανένα από τα δύο ταυτόχρονα μέρη της θάλασσας

του παιδιά και να τα βάζει με την τύχη του και την «κενωνία». Όμως για να σοθαρευτούμε. Απ' όλα τα παραπάνω αβίαστα νομίζω πως βγαίνει το συμπέρασμα: Το χωροταξικό χρειάζεται. Κι όποιος μεμψιμορεί να μας εξηγήσει γιατί άφοις τόσα χορόνια τη Χώρα στην τύχη της

χρονία τη Λαρίση στην τοχή της.
Αφού λοιπόν πάραμε την από-
φαση να ρυθμίσουμε μια «και-
νουσα κατάσταση», για να μην
πω «πληγή», καλό και επιβεβλη-
μένο να προσδιορίσουμε αυτή

μένο να προσαρμόσουμε αυτή τη ρύθμιση, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις τοπικές ιδιαιτερότητες, ανάγκες, αντοχές και προοπτικές, ανοίγοντας ορίζοντες και βλέποντας μακριά. Η προστασία του περιβάλλοντος και του τοπικού κράματος παύει να είναι στις μέρες μας διαπραγματεύσιμη ή ανταλλάξιμη μ' οποιοδήποτε εργολαβικό ή εμπορικό κέρδος. Επομένως ο Νόμος και τα χωροταξικά του θα πρέπει να σταθούν μακριά από τις οποιεσδήποτε σειρήνες του κεφαλαίου, του οιουδάποτε κόμματος και της όποιας ισχυρής εξουσίας. Να αποτάξουν τον ελλοχεύοντα σατανά και να υπερασπισθούν τη φυσιογνωμία και το πραγματικό και μακροπρόθεσμο συμφέρον του νησιού μας που σήμερα «λάμπει», ακριβώς γιατί είναι αυτό που είναι και δεν πρέπει να χαθεί στο βωμό του οιουδάποτε κοντόφθαλμου και προσωρινού ιδιωτικού συμφέροντος.

«Η Δημοκρατία μας αυτο-
καταστρέφεται, διότι κατα-
χράστηκε το δικαίωμα της
ελευθερίας και της ισότητας:
Έμαθε τους πολίτες να θε-
ωρούν την αυθάδεια ως
δικαίωμα. Την παρανομία
ως ελευθερία. Την αναίδεια
του λόγου ως ισότητα. Και
την αναρχία ως ευδαιμονία».